

Szerkesztési iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
Csiki-utca, Matheovics-féle
ház, hová
a lap szellemi részét illető
költemények küldendők.

Kiadó hivatal:

BERNSTEIN MÁRK

könyvnyomdája
hová a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.

A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen laphté-
kint kétszer:
csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK

Helyben háshoz hordva, vagy

vidékre postán küldve

Egész évre . . . 6 ft — kr.

Fél évre . . . 3 ft — kr.

Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 haskboz petit-sorért, vagy

annak helyéért 6 kr.

Bélyegdíj külön 30 kr.

Nyitór sora 15 kr.

Sepsi-Szentgyörgy, december 12.

A képviselőház december 9-iki ülésében általánosságban s részleteiben elfogadta a phylloxera vastatrix rovar ellen követendő rendszabályok ügyében kötött nemzetközi egyezményről. — az ezen egyezményből folyó ideiglenes intézkedésekről, az 1873. évi XXXIV. törvényzikk 3-ik §-ban megállapított határidőnek, valamint a Horvát-Szlavonországok belügyminisztériumi költségvetésére meghatározott százalékos érvényének meghosszabbításáról szóló 1878. évi XXX. t.-cz. hatályának kiterjesztéséről, a szegényjog kölcsönös biztosítása tárgyában Franciaországgal kötött egyezményről, a Németországgal kötött kereskedelmi szerződés meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot. Szalay Imre interpellációt intézett a miniszterelnökhöz a borhamisítás tárgyában A miniszterelnöknek erre, valamint Jókainak hasonló értelmű interpellációjára adott választát a ház tudomásul vette.

A védtörvényt a kormány javaslata szerint s egyhangulag elfogadta az urakházának bizottsága. Schmerling elnöklete alatt decz. 8-án tartott ülést a bizottság. Legelőször Horst miniszter szóla föl és kifejtette az okokat, a melyekért ismét tíz évre érintetlenül akarja fontartani a kormány a hadsereg szervezését. A bizottságnak majdnem valamennyi tagja részt vett a vitában, s mindenki elismerte ugyan a pénzügyi helyzet komolyságát, de azt is, hogy a jelen politikai viszonyok, közt nem szabad megzavarni a hadsereg szervezését.

Az urakházának bizottsága reményét fejezi ki a jelentésben, hogy a képviselőház sem fog elzárkózni e fontos okok elől és hozzá fog járulni az urakházának határozatához. Sőt a képviselőháznak azon határozati javaslatát is elfogadja az urakhá-

za, melyben felszólítják a kormányt, hogy takarékoskodjék a hadsereg költségvetésében.

Az urakháza alkotmányhű párti többségének egyhangu határozata kétség nélkül fog hatást gyakorolni a képviselőháznak. E határozat az is fogja növelni, hogy az urakháza elfogadja a képviselőháznak takarékoskodásra célzó határozati javaslatát. Nevezetesen az utóbbi körülmény megnyugtathatja az alkotmányhű képviselőket, hogy a két ház közösen elég erős lesz kellő takarékoskodásra kényszeríteni a kormányt.

Azt természetesen nem tudhatjuk előre, hogy e biztosíték árán hajlandó lesz-e megváltoztatni előbbi nézetét az alkotmányhű párt és bevallani, hogy jobban informáltott. A bécsi lapok eddig egyetlen szóval sem említették, hogy kinek kell kiszabadítani az osztrák képviselőházat abból a zsákutcából, a melybe az alkotmányhű képviselők szalajtották. Nem mondták, hogy az osztrák kormánynak kell-e pusztulnia, az autonomista többségnek, vagy az alkotmányhű kisebbségnek kell-e engednie. Annyit azonban tudunk, hogy a legserencsétlenebb megoldás az lenne, ha az urakháza üzenetének tárgyalása elől megfutnának az alkotmányhű képviselők és így tennék lehetővé a kétharmad többséget.

Bomlás a függetlenségipártban. Mint az „E-s” jelenti, a függetlenségi párt decz. 8-iki értekezletén szövegére került Hegyessy Márton képviselő azon eljárása, mely szerint a mult szombati képviselőházi ülésben a párt megállapodásával homlokegyenest ellenkező irányban s a párt egyes tagjai által tett nyilvános felszólalások éles bírálatával a kormány mellett tartott beszédet Hosszabb

eszmecsere után, melyben a párt majd minden jelenlevő tagja résztvett s melyben Madarász József és Moesáry Lajos képviselők írásban formulázott indítványt tettek, a párt másnapra halasztá a határozat hozatalát, azon indokból, mert a 8-iki értekezlet határideje hírlapokban előre közvételező nem volt — Ezután elnök bemutatja a phylloxera vastatrix rovar ellen benyújtott törvényjavaslatot szemben készített ellenjavaslatot, a mi pontonként felolvastatván, az ügy általánosságban, mint részleteiben egyhangulag elfogadott s ezen ellenjavaslatnak a képviselőházból benyújtásával s indoklásával az értekezlet Herman Ottót bízta meg.

Egy közönműve lap azt jelenti, hogy a függetlenségi párt néhány tagja új kört alakít. Köztudomású tény, hogy a jelenleg működő körből idők folytán néhány tag kilépett, néhányan pedig mindeddig nem léptek bele. Ezekből alakul az új kör, melynek tagjai a fiatalabb képviselők lesznek: Mednyánszky Árpád br., Odescally Arthur hg., Herman Ottó. Verhovay Gyula, Komjáthy Béla, Szalvy Imre és az ifjabb Madarász.

Ujabbán pedig arról értesülünk, hogy a függetlenségi párt legközelebbi konferenciáján Hegyessy Mártonnak a clubból való kizáratásával fog foglalkozni. Okot erre — mint tudva van — Hegyessynek a védelmi adójavaslat mellett tartott beszéde szolgáltatott volna.

Az országgyűlési szabadelvű párt deczember 8-iki értekezletén Vizsolyi Gusztáv elnök megnyitván, bejelenté az elhunyt Bónis Sámuel özvegyének köszönő iratát azon megemlékezésért, hogy a kör elhunyt férje koporsójára koszorút küldött. A kör átnézésre részvéte kifejezésének megújítása mellett tudomásul veszi.

A „Nemere” tárczája.

Tuba Lidi.

— Irta Jakab Ödön. —

Egy ifjú költőnek, a székelőföld egyik tehetséges szülötének csinos költeményét ismertetem meg az alkalommal Tuba Lidi, ismertetésem tárgya, Jakab Ödön sajtó alatt levő versei közül való; a költeményfűzér meg karácsony előtt meg fog jelenni s mint értesültem, Sepsi Szentgyörgyről is számos előfizetőt kapott a szépnemből. Már maga ezen körülmény is elég indok arra nézve, hogy közelebbről megismerkedjünk Tuba Lidivel.

Tuba Lidi, mint műfaj, a népballadákhoz tartozik; tárgya egyszerű, népies. Az életnek száz meg száz alakban váltakozó, de mindig ugyanazon tárgyu regénye ez: a megcsalt szerelem. Ez a kiindulási pontja, ez az indító oka s ez a vége a regénynek, az élet regényének. Egy kis tragoedia áll előttünk, melynek kompozíciója kellemes összhangban áll a költői kidolgozással, az élenk színezzével, mely Jakab Ödönnek különben is egyik kiváló sajátja.

Mikor az éj leesett a falura, mikor a falu népe ifjú leányok és legények az est kellemes csendjében kapu elé kiülnek, vígan csevegve, sokszor kelnek nótára: járja vig is, szomorú is, de nincsen olyan szomorú dal egy se, mint a szegény Tuba Lidi! Mikor a falu leányai szép Tuba Liditől énekelnek, akkor este vége van a jókedvnek.

Nagyon szép leány volt, talán legszebb a faluban s szerette sokáig a falu legszebb legényét, a révész legényét. Már készültek is a lakodalmához, mikor a molnárszöny megvette a legényt „piros boron, kenyéren”. És azóta kin volt szegény Lidinek az élete. Látnia kellett, hogy az ő szeretője piros bortól, szerelemtől megrészegülve távozik a molnárnétól. A révész legény csónakja nem volt messze a parton s egy este, mikor a legényt „mely álomba zsihasztá le a mánor” s úgy feküdt a csónakban, oda lopózott a szép Tuba Lidi is hajnal felé. Szegénynek a szíve tele volt szerelemmel és keserűséggel. Ugy szerette azt a csapodár legényt, hogy inkább kész volt meghalni vele

együtt, minthogy másnak engedje oda. Hosszasan zokogott a csónak mellett: „Ha nem tetszik neked az én személyem, nem leszel az övé sem.” Még küzdött benne egy pár percig a szerelem a bosszúval; végre győzött az utolsó. Beszállt a csónakba, eloldta a kötelet, partra dobta az evező lapátot s hagyta menni magára a csónakot kettőjükkel lefelé. Ki tudja meddig mentek együtt, ki tudja mikor billent fel velük a csónak, — csak annyit láttak másnap az emberek, hogy a csónak a gát alatt egy szigetre van kivetve üresen. Tuba Lidi magával vitte a hullámsírba szeretőjét.

Eddig tart a szomorú elbeszélés, és most lássuk magát a költeményt.

TUBA LIDI.

Mikor az éj leesett a falura,
Ifjú leányok kiülnek a kapuba;
Énekelnek sok szép nótát, szomorút,
Hej, de egyik szép nótá sem szomorubb,
Mint a szegény Tuba Lidi sorsáról,
Szerencsétlen törtérel.

Tuba Lidi szép leány volt felette,
Révész legény nagy ideig szerette;
Szép házasság is lett volna belőle,
Ha nem szól a molnárszöny beléje,
Ha a legényt piros boron, kenyéren
Nem veszi meg szerényen.

Éjfél után csendes volt a faluvég,
Révész legény csónakban alvott;
Mely álomba zsihasztá le a mánor
Molnárszöny tüzestől bortól,
Egész este mulatozott oda be,
Alig hogy kijöhet!

Mozdult az éj, kakas szólott hajnalra,
Tuba Lidi feliasztá fájdalomra;
Ment a révész s az alvóval megállva,
Keservesen zokogott fel magába:
„Ha nem tetszik neked az én személyem,
Nem leszel az övé sem!”

Még darabig csak ott állott mereven,
Még darabig gyötörte a szerelem;
De csakhamar a csónakba beszállott,
Partra dobta az evező lapátot;
Eloldá a csónak tartó kötelet,
S megindultak lefelé.

Mikor aztán korán kelő pacsirták
Keleten az alvó napot felsírták:

Pusztán réven járó-kelő utasok
Zugolódva keresték a csónakot;
Hanem az a gát alatt egy szigetre
Üresen volt kivetve. . . .

A költemény alapeszméje az, hogy a szenvedélyes szerelem még a végtelenségig menő bosszút sem irtozik. Mint fentebb is említve volt, „Tuba Lidi” a balladák fajához tartozik. — Nincs benne ugyan nagyobb vonás jellemzés, de van benne a cselekvény komolyságán kívül sok lélektani elem, felvillan egy-egy drámai küzdelem is, mint az utolsó versszaknál:

„Még darabig csak ott állott mereven,
Még darabig gyötörte a szerelem.” . . .

Megvan benne a balladát jellemző lelkes rövidség s bár folyamatosságánál fogva a románcz felé látszik hajolni, de a tragikái hajlam a hősnőnél, a tragikái igazságszolgáltatás balladára vall mégis. Népballadának mondtuk, mert tárgya magyar, a magyar népeletről van merítve, távol minden külső fellengőstől, csupán egyszerű költői elbeszélése által kíván hatni.

Es itt szönlünk pár szót a formáról is. Jakab Ödönnek ritka adománya a közvetlenség, a megindító bensőség s a melegségnek azon varázsa, mely közvetlenül hat, határozottan lelkesít. Képei általában borongók, kedélyvilága jellemző kinyomatai, de szépek és rendezes rövidségöknél fogva találók.

„Mikor az éj leesett a falura”

vagy

„Mozdult az éj, kakas szólott hajnalra”

öröteljes és tiszta kép. Az utolsó versszak két első sora pedig költői szépségében ritkítja párját:

„Mikor aztán korán kelő pacsirták
Keleten az alvó napot felsírták”

egyike a legszebb soroknak, a miket fiatal költőnél ritkán találhatunk.

Az egésznek könnyű menete, folyékony előadása, fentebb kimutatott költői szépsége egyikké teszik „Tuba Lidi” az e nemből való legszebb költeményeknek.

Gyűjtés Gyűző.

Ezután tárgyalás alá vétetvén, elfogadtattak a következő törvényjavaslatok: az Angolország és Fiume között eszközlendő kereskedelmi gőzhajzási járatokra engedélyezendő póthitelről, — a szegénység kölcsönös biztosítása tárgyában Franciaországgal kötött szerződéséről, — a phylloxera ellen követendő rendszabályok ügyében kötött nemzetközi egyezményről és az ebből folyó ideiglenes intézkedésekről, — a magyar-horvát egyezmény hatályának meghosszabbításáról, — a Franciaországgal kötött kereskedelmi egyezmény hatályának meghosszabbításáról és végre a kereskedelmi viszonyoknak a Németbirodalommal leendő ideiglenes rendezéséről. Ez utóbbi törvényjavaslat mellett, — melyhez többen szoltak hozzá, — tárgyalás alá vétetett, de nem fogadtattott el a Simonyi Lajos b. által beadott különlevény.

Végül Kemény Gábor b. miniszter előadta azon válsz tartalmát, melyet Apponyi Albert gr. interpellációjára adni szándékszik azon kérdésre, szándékozik-e a kormány a vámkonferenciába szakértőket, az országos gazd. egylet és a nevezetesebb gazd. egyletnek képviselőit meghívni.

A Németországgal való kereskedelmi politikai viszonyoknak ideiglenes szabályozására irányuló tárgyalások az osztrák és magyar kormány közt jelenleg írásbeli uton folynak. Ez ügyre vonatkozó közös miniszteri értekezletek a legközelebbi időben nem fognak tartatni. A német kormánynak e tárgyban konkrét ajánlata van, melyre nézve a két kormány megállapodásra törekszik.

A „B. C.” megcáfolja azt a hírt, hogy Bécsben a delegációk behívási határidejének megállapítása céljából a héten közös miniszteri értekezletet tartottak volna. A delegációk csak a véd-erőtörvény elintézése után ülnek egybe. A közös kormány az 1880-ra szóló költségvetést s ezenkívül a jövő év két, esetleg három hónapjára megadandó indemnitási javaslatot elé fogja terjeszteni a delegációknak. A boszniai katonai közigazgatás rendkívüli kiadásainak fedezésére az indemnitás nem a jövő év első két, illetőleg három hónapra megszavazott összegre fog alakítani, hanem valószínűleg egy általánosösszeg fog erre nézve kértetni. A hadügyi kormány a „B. C.” szerinti Bosznia számára az egész évre nyolcz millió forintot szándékozik előirányozni.

A muszka rendőrség hiányos szervezését semmi sem bizonyítja oly kézzelfoghatólag, mint azon körülmény, hogy az utolsó merényletről senki sem tudott előre semmit, pedig az bizonyos, hogy ahhoz, hogy az előkészítessék, elég hosszú idő volt szükséges, kivált oly nagy vonalon, mert most sül ki, hogy a sinek több, mint egy pár mérföldön voltak alálaknázva, nemkülönben a moszkvai pályaudvar is. Egy embert fogtak el, Jellissavedgrad és Kurszk közt, ki a merényletben részt vett: azon zajda, melyet hátán vitt, aranyosítva a benn elterjedt tehernél sokkal kisebb volt, mintha az ruhamekűből állott volna és épen ez tünt fel, csak hogy már későn.

Az első, kik a muszka csárna szerencseki-vánataikat fejezték ki megmenekülése felett, voltak mindenek előtt Umberto olasz király, mindjárt utána következett Waddington francia külügyér, ezután Vilmos német császár. ki saját kéziratú levelet küldött a csárnak, utóbb Hayes az észak-amerikai Egyesült-Államok elnöke.

A háromszék-barczasági vasut.

Gróf Schweinitz Gyulától.

IV.

Különösen kedvező e vidékre nézve a körülmény, hogy Galacz, Braila és Gyurgyevo, e kikötővárosok közel vannak ide; ehhez hozzájárul, hogy Románia a bukarest-cserna-oda-küsztenzései utvonallal közvetlen összeköttetésben van a Fekete-tengerrel, a bereczkíj ojtói utvonallal el vezető pálya pedig a brassói piac, mint kereskedelmi központ helyes összekötő vonalak után a szomszédos vidékekkel közvetlenebb s így előnyös összeköttetésbe hozható.

Egyébiránt az itteni viszonyok megítélésére a sepsi-szentgyörgyi kiállítás és tavasszal Brassóban rendezendő kiállítás igen-igen tanulságosak lesznek. Már a sepsi-szentgyörgyi kiállítás megtekintése alkalmával több oldalról utaltak arra, hogy a megyének semmije sincs, a mit kiállításra vihetne.

Ugyancsak e kiállítás constátálta, hogy fa és műfa-ípart itt könnyen lehetne teremteni s magas virágzása emelni, hogy az ásványország becses nyersanyagot szolgáltat, hogy a talaj termékenység eléréséig, hogy nagyterjedelmű gyümölcs-termelés fejleszthető, hogy egy csomó iparághoz van ittjűsan nyersanyag, gépipar már is keletkezésben van, a vasgyárak kezdenek kiterjedtebb mérvben dolgozni. Szóval kivilágolt, hogy e vidéken minden előfeltétel megvan a nemzetgazdaság fejlődésére s hogy épen a tervezett vasut lesz hivatva, hogy sokat tegyen arra nézve, miszerint a gazdasági viszonyok gyorsabban forduljanak jobbra.

Brassóban az ipar jelenleg épen átmeneti stadiumban van; a fokozott kölcsönös hatás a város és vidéke között, mi a tervezett vasut eszközölne,

a város és környéke gyáripárát is tovább fejleszteni.

Az is tervben van, hogy a projektált pálya a brassói pályaudvarral közvetlen összeköttetésbe hozassék, hogy egy külön sín vezetéssék egy külön berendezendő marhapiaczhöz, hogy az államvasut pályaudvarra a tervezett pálya indóházával összeköttetésbe hozassék, valamint a felállítandó közraktárakkal és egy terménycsarnokkal, melyeket mindenestre a város közelében kell alkalmas helyen felállítani. A pályát a piaci forgalom javára kell felhasználni s e célra berendezni.

A tervezett pálya jövője érdekében tanácsos, hogy az olyan vidéken vezetéssék keresztül, mely kereskedelmi és ipari fejlődésre képes. Ilyennek tekinthető az a vidék, mely a határhegység közelében fekszik, de azért képes a szomszéd területek forgalmát magához vonzani.

Az eddig kimutatott számításokból kiviláglik, hogy a tervezett pályának meglesz a megfelelő forgalma s hogy remélhetőleg hasznos és jövedelmező tökébfektetés lesz.

Egyébiránt e pálya úgy a mint tervezetik, a megyei utak irányát követi, mely utakat, mellesleg megjegyezve, megfelelőleg ki kell szélesíteni. A szükséges területek kisajátítása nem igen lesz drága, mivel nagy területeket lehet valószínűleg minden költség nélkül megszerezni.

Franciaországban a forgalom emelésére célzó localis vaspályák (Chemins de fer d'intérêt local) az 1865. júl. 12-i törvény honosította meg és szabályozta. Es Franciaország e törvénynek köszönheti sok vasutjának a létre jövetelét. Idővel azonban kitűnt, hogy e localis érdekű vaspályák, ambar olcsón épültek föl, nem elégségesek s ez okból alkottatták egy törvény 1878-ban az országutakon vezetett pályák kiépítéséről. A törvényben nincs előre megállapítva sem a pálya, sem az országut szélessége; az 1. §. egyszerűen csak azt mondja ki, hogy országos, megyei vagy községi utakon építhetők ilyes pályák.

Midőn 1875-ben a vicinális pályák a francia törvényhozó testület által először tárgyalattak, a törvény 1. §-ba fölvetetett volt az a határozmány, hogy a szekerforgalom számára 0 méternyi tér hagyandó szabadon; ám a tárgyalás folyamában kitűnt, hogy sok ut van, melyeknek egész szélessége nincs 6 méter. Ez okból ez a megszorítás, mely a vicinális vaspályák építését megdrágította, sőt néhol lehetetlenné tette volna, elhagyatott, ellenben világosan kimondatott, hogy az út szélessége lényegtelen, fölteve, hogy máskülönben a vicinális pálya építése egyáltalában lehetséges.

Az árvíz.

Az árvízveszélyt, mely a mult héten a hirtelen időváltozás miatt a Királyhágón innen és tul mindenfelé nem csekély aggodalmat keltett, uttalt szerencsésen elkerültük; legalább a mennyiben az eddigi tudósításokból ítélhetünk, sehol nagy pusztítás nem vitt véghez az árvíz, mit különben egyessgyedül annak a szerencsés körülménynek köszönhetünk, hogy a hóolvadás a mily gyors volt a hirtelen beállott néhány órai meleg miatt, épen oly hamar meg is szűnt ismét, minek utána a légmérésüket újra nagyot csökkent, s más nap már a legcsikórobb hideg uralkodott. Ezer szerencse, hogy e rögtönös fordulat meggátolta a hó további olvadását, mert már mindenfelé olyan magas volt a vízállás, hogy még csak 48 órai olvadás: és a szegedi catastropha százszoros mértékben ismétlődött volna az egész országban. Az erdélyi részekben a Maros, Küküllő, Aranyos Szamos több helyt kiöntött.

Ugy látszik azonban, nagyobb mérvű pusztítást nem vittek véghez sehol. Egy Küküllőmentéről jött tudósítás így szól:

Medgyes, 1879. december 6.

Ma délelőtti rohamosan futotta be a vészvár városunkat, hogy szerint Segesváron a Küküllő kiöntött, elborította a város alantabb fekvő részeit, s benyomult a postahivatalba is, minek következtében a posta zárva is maradt, s a Csikból jövő posta nem érkezhetett meg. Aggodalmunk nőtt, midőn Erzsébetvárosról is hasonló hír kezdett szülni. Hogy rettegésünk nem volt alaptalan, szomorúan igazolá a nálunk is déltájban megjelent árvíz.

Iszonyu el is gondolni telnek időjén annyi szegény ember hajlék nélkül! Az ellenek nem fog kénsí ebből is fegyvert kovácsolni a kormány ellen, s szidni az átkozott kormányt, mert nem akadályozta meg a szerencsétlenséget.

Az árvíz oka a pár nap óta tartott havazás s az arra következő rohamos olvadás és eső, mely a csaknem méter magassága havat majd teljesen elolvasztotta, s a hó levével a Küküllőt megnövelte.

Miként tudjuk, a Küküllőmentő egyike hazánk legtermékenyebb részének, s így méltó aggodalommal gondolhatunk azon hangyaszorgalmu népre, mely ezen vidéket lakja, melynek reményeiket az árvíz megsemmisíteni készül.

Midőn e sorokat írom, a veszély nagyságát csak hézagoss értesülésből ismerem, de valószággal még nem tudom.

Az Aranyos folyam kiáradása. A hóolvadás s a teménytelen sok eső következtében az

Aranyos folyam december 5—6-án oly nagy mérvben öntött ki a megyékben mindenütt, hogy ekkora kiáradásra az Aranyosnak az emberek nem emlékeznek. A Torda mellett fekvő lapályos helyeket a víz egészen elöntötte; a kincstári faraktár épületei víz alá kerültek, úgy hogy a házak ablakpárkányait csapdosta; a teménytelen fakészletben is a vízár nem kis mérvű árákat tett. Alsó- és Felső-Szt-Mihályfaiva községének a víz felőli részét a víz szintén elöntötte, s egy halász — a ki a szigetre szorult, s másfél napig tédig erő vízből foglalkozott átfázva, éhen a halál gondolatával — csak nagy bajjal volt megmenthető. Egerbég községében szintén vagy 30—40 ház került majdnem a víz alá, s a háztuladonosok és a hozzátartozók csak nagy bajjal voltak megmenthetők. A gyéresi vasuti hidat a víz annyira megrongálta, hogy a közlekedés e miatt 10 napig bizonyára fennakadást fog szenvedni, s e mellett a gyéresi megyei hidat is a víz elvitte, úgy, hogy a mezőség felől a közlekedés szintén fennakadt. Hadrév községét a víz szintén elárta a külvilágtól s a remélet f. hó 6-án éjjel oly nagy volt, hogy a harangokat verték félre.

A székely löbészerezési alap.

Mundra, 1879. decz. 10-én.

A „Nemere” idei 96-ik számában T. Czák József és Künle József arak szép cikkeket írtak a székely löbészerezési alapnak egy közös célra, — takarékpénztár létesítésére leendő elhelyezés céljából. Átolvastam a hazaifui tiszta érzelést írott cikkeket s szívem teljességével „ament” mondtam rájuk; mert meg vagyok győződve, hogy egy ily tekintélyes pénzalapnak szétforgácsolása csupán egyesek pénzvágát elégitné ki egy a hogy; de míg egyesek a szétosztott pár krajczárral, melyet hiszem, hogy némelyek mohón kívánnak, — semmire sem mennének, addig a székely huszársaládok elveszítésének egy közös kincset, egy élő tőkét, melynek hasznát, jövedelmét végre is csak maguk és utódaik élveznék. Tehát elolvastam a cikkeket és nem hittem, hogy legyen közülünk valaki, a ki ezt nem úgy érezné és nem úgy vallaná. S íme mindjárt a 98-ik számban neki áll Csulak Zsigmond ur s epébe mártott tollal neki ront azon uraknak, azok szép terveinek s hatalmas hangon azt kérdezi: „mit bajlódnak ők más ember dolgaival?”

Hát én ezt a kérdést épen Csulak Zsigmond urhoz intézhetném. Mert igenis, szükségét látom annak, hogy a midolgainkkal más — o k o s a b b emberek bajlódjának s ne engedjék meg nekünk, ha történetesen olyan félrelépést akarnék elkövetni, a miért gyermekeink, unokáink sirva kísérnének a koporsóba. Csulak Zsigmond ur, ha nem csalódom, lelkes; mint papnak, a társadalomban szép hivatása van: buzditni, lelkesíteni mindenre, a mi szép, jó, a mi az isten országának e földön való terjesztését s tovább fejlesztését elősegíti; hivatása megőrizni hűveiben a nemes cél iránti előszeretettel s ápolni azt teljes erejével, egész hivatalt buzgósgával.

E helyett azonban mit kellett Csulak urtól olvasnom? Ledorongolja őket s oly tanokat hirdet, melyek után bennünket a múlt világgal azonnal elítél. Avagy nem gondolta-e meg tiszteletes ur, hogy a székelység felkapott nemzet mások előtt; nem gondolta-e meg, hogy éber figyelemmel kísérnek bennünket s ha csak a legkisebb hálalást veszik is észre rajtunk, azt milyen nagy örömmel fogadják illetékes körökben. Hogy volt képes a székelységet így s ilyen gondolkodásának mutatni be a nagy világ előtt?

En részéről a közmívelődésnek, a közjólétnek emeltyüként épen ilyen humánus intézkedéseket tartok. A hol az erők csoportosulnak, a hol tömörülnek az állam polgárai a közjólét emelésére, ott már kezdődik az állami jólét; a hol ezek helyét csupa önérdék, haszonlesés foglalja el, a hol a polgárok semmit sem tesznek önmagukért: onnan messze időkre számúvzva van az együttlét boldogsága.

Részéről nem vitatom: takarékpénztárba fektetessék-e a székely löbészerezési alap, vagy más hasonlóan, a közjó és társadalmi emelkedést célzó intézmény alapjául tétessék le; nekem tökéletesen mindegy. Határozzon a többség, de az olyan kisebbséget, mely saját nemzete fiainak javát így akarja szolgálni, nem tekintem irányadónak.

Köré Ferencz,
volt székely huszár-ivadék.

Nyílt levél.

(Vege.)

Törvényhatóságok ritka esetben alkalmasak egy muzeumnak megbecsülésére; földadatok a köz-igazgatás, főfoglalkozásuk a politikai választások, a tudomány s tudományos intézeteket nem tartják körükhöz tartozóknak. Vidéki muzeumok csak úgy virágoznak fel, ha azok igazgatása társulat kezébe jő, mely évenként 2—5 forint tagsági díjt fizet, az őt kinevezi s ellenőrzi, de azt, mig benne bízik, vételnél azon összeg erejéig, mely benne felkérésére áll, nem akadályozza.

A mi az őt illeti, nagyságod Vasady Gyula megtartását szintén kikötötté alapi tó levelében, s

múltán, mert ő a muzeumi tárgyak felkeresésében s megszerzésében ritka szerencsével s tárgyismerettel járt el s tetteg bebizonyította, hogy az őri állomást megérdemli. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy ő mindazon szaktudományokban, melyek egy muzeum igazgatásánál szükségesek, egyformán járatos, — meg lehet, hogy némely tárgy meghatározásánál tévedne, én azonban alig ismerem vidéki muzeumot, melynél ez nem fordulna elő s ezért nagy igazságtalanság, ha ezt ellene valóki felhozni; s ezt azok szokták tenni, kik épen nem értenek a muzeumhoz. — Vidéki muzeumok egyébiránt ily esetekben, ha t. i. valamely tárgyra nézve tisztába jönni nem tudnak, a M. Nemzeti Muzeumhoz folyamodnak, hol nagyrészen megvannak a szükséges szakkönyvek, melyek nélkül semmiféle muzeumról eligazodni nem képes.

Sajnálom, hogy a székielyi muzeumi tevékenység ingerültség uralkodik a székielyföldön s hogy kisszerű tekintetűnél fogva nagyságod szép alapítványa célját nem érte el. Ott vannak a törvényhatóságok, melyekre nézve ez becsületkérdés — mert elfogadták, megköszönték nagyságod ajánlását, de a feltételeket nem teljesítik, melyek ahhoz kötvé voltak. Ott van a székiely-egylet, e két tőnek közreműködése éle é adhatna ez intézetnek, hogy ne maradjon holt kincs. — Ha a háromszéki főispán felkarolná az ügyet, ha ennek elrendezése a székiely törvényhatóságok képviselőit öszszehívna, — ha a székiely egylet közreműködését ily módon igénybe venné, mindazon nehézségek elenyésznének, melyek most a kedélyeket elkészerítik.

Midőn nagyságodnak mint a muzeumok s könyvtárak országos főfelügyelője, azon hálás érzelnek tolmácsa vagyok, melylyel a tudományosság minden barátja nagyságod iránt a székielyi muzeumi alapításért viseltetik, egyszerűs mind felhatalmazom ezen levelemnek bármily használatára.

Maradván nagyságodnak őszinte tisztelője

Pulszky Ferencz, s. k.

E levélből kitűnik, hogy mi az, mit özvegy Cserey Jánosné Zathureczky Emília ó nagysága — habár több kelemetlenségekkel találkozott — méhszorgalommal tevékenykedve összegegytse s a székielység iránti szeretetből ingyen adományozott.

Elégítél nekem azon korlátozott eszűekkel szemben, kik a muzeum körül fáradságot és ismeretemet fitymálták; elégítél azoknak, kik e muzeum javát és felvirágztatását magukért és az utókor részére tántoríthatlanul szívóknak hordozzák!

V. Vasady N. Gyula.

Toldy István temetése.

Toldy István holtestét folyó hó 5 én délután tették örök nyugalomra a kerepesi temetőben. Temetése imponans volt, a főváros irodalmi és művészi köre, a tudományos társulatok képviselői nagy számmal jelentek meg boldogultnak végtiszességtelére. A ravatalt az elhunytan álló ut 7. sz. alatti lakásán egy földszinti teremben volt felállítva; a terem falait fekete kárpitok borították, fejtől a boldogult nagynevű atyjának, Toldy Ferencnek, arczépe függött. A ravatalt délszaki növények vették körül s számos gyertya vetett világot a boldogult arcára. A pusztító kór mély nyomot hagyott az arcon, úgy, hogy most alig lehetett rá ismerni, az egykor daláló férfi alak valódi csontvázra fogott le, kezét, melyekben ezüst feszületet tartott, kizsárvá nyulították mellére. A koporsó csaknem 3 óráig kint volt; ismerősök és jó barátok nagy számmal jöttek el végbúcsút venni a boldogultól. Ott voltak: Pauler miniszter, gróf Andrássy Gyula, gr. Lónyay Menyhért, Gyula, Pál, Greguss Ágost, gr. Karolyi István, Zichy Antal, Szász Károly, Vadnay Károly, Ballagi Mór. Ágai Adolf, Szilágyi Sám., Pauler Gyula, Vértessy Arnold, Berczik Árpád, Márkus István, Beöthy Zolt., Csukássy József, Ráth főpolgármester, Türr tábornok, Gerlőczy polgármester, Falk Miksa, Szilágyi Dezső, Kautz Gyula, Lenhossék, Hajnik, Kónék egyetemi tanárok, számos képviselő s a színház több tagja stb. A koporsót számtalan koszorú borította a boldogult.

A boldogultnak betegségéről s éltének utolsó perczeiről a következőkről értesültünk: Szombaton reggel megjelent nála rendes orvosa dr. Fromm Pál belvárosi fizikus s a betegét teljes eszméletnél, de már az erők utolsó hanyatlásában találta. A beteg kávért kért, de meginni nem tudta. — Ha az ágyban feült: a vérkeringés rögtön szabálytalanná vált s eszméletlenség következett; rendes fekvő helyzetben azonban rögtön eszméletéhez jött s orvosával nyugodtan beszélgetett. Orvosa rögtön Lumnicez és Korányi tudorokat hívta tanácskozmányra. A tanácskozmány déli 12 órákor tartott, deremény nem lehet a felépüléshez, sőt a halál közeli bekövetkezésnek világos jelei segei mutatkoztak nála. Sebjeit, melyet egy tályog fölmeztése idézett elő, mindamellét bekötötték ujlag. Pél kettőkor következett be a halál. 5-én d. e. 10 órákor a hulla felboncoltatott s a boncoltatás teljesen igazolta a kezelő orvos dr. Fromm körisméjét. A betegség rendkívül komplikált s hasonló életkorban (a beteg 36 éves volt) feltette ritkán szokott előjönni. Majtályog, mely a máj

hátsó és a colon transversumra volt elterjedve. — Ez a tályog korábban már felnyitott. Továbbá általános idült hashártyalob (pneumonia hypostatica) és idült bélhurut s ezekkel és ezek következtében kifejlődött genyverés (p. aemia), Mind e betegség régebbi fejlődött már s a karlsbádi fürdő is inkább komplikálta, mint enyhítette e nyáron a betegséget. — Az orvosi tudomány, a kezelő orvosnak legnagyobb figyelmé s kitűnő szakemberek ismételt tanácskozmányai dacára tehetetlen volt a szervezetenek ily sok irányú, súlyos megtámadtatása ellenében. Az anyának és nővérnek gondos, gyöngéd és szakadatlan figyelmé és ápolása s a hű barátok részvéte enyhítte meg a korán elhalt tehetőségek iró utolsó napjait.

A magyar katolikusok ügye Romániában.

A „Bukuresti Híradó“ban újabb felszólalást olvasunk az oláhországi katolikus magyarság érdekében. A felszólalás teljesen igazolja a lapokban e tárgy fölől nem reg megjelent közleményeket, midőn a következőket mondja:

A lutheránusoknak a német birodalom a hatalmas pártfogója, — a kálvinistáknak az erdélyi konsistorium ha nem is hatalmas, de mégis sok tekintetben morális támogatója, csak az ezer meg ezer magyar katolikusokkal nem gondolt senki. — Ezek szegények az olasz páterek labdáját köpezik és ezt sem a Szt. István, sem a Szt. László társulat nem látják, vagy talán látni nem akarják. Pedig ez a sok ezer meg ezer becsületlen magyar katolikus család megérdemelné azt, hogy azok, a kik hivatta vannak a bajon segíteni, elkövessenek minden lehetőt, hogy e keresztény lelkeket megtartsák a hazának. — Megtartani pedig csak úgy lehet, ha magyar papok alkalmaztatnak azokon a helyeken, a hol a magyar katolikusok tömegesen laknak.

Csak néhány esetet hozunk fel állításunknak bebizonyítására: Pitesten a katolikusok többsége magyarokból áll; ki ott a lelkész? Egy olasz páter. Turn-Severinben a katolikusok kétharmada magyarokból áll; ki ott a lelkész? Egy olasz páter. Bukurestben a plébánián volt egy igen derék és becsületlen magyar káplán, e fiatal lelkéssz eltekett Bukurestből. Talán azt hiszi valaki, hogy Pistestre vagy Turn-Severinbe? Dehogy! Kalafatra tették, hol nincs összesen husz magyar lélek sem. Mi tökéletesen hiszünk, hogy azért tették Kalafatra hogy felejtse el a magyar nyelvet. Így bannak Romániában a magyar katolikusokkal. Ne hidd ám, hogy a román kormány teszi ezt, korántsem! Ezt teszi a bukuresti és nicopolisi püspök Paoli Ignác az ő méltóságának főpásztori atyai szíve.

A magyarországi kath. egyetnek bizony nemcsak vallásos, de hazafias tekintetből is sokat tehetnek a romániai magyar katolikusok érdekében, mert oly férfiak állanak az egyetnek élén, kiknek szavait meghallgatja a magyarországi püspöki kar. Nem kell ide anyagi támogatás. A romániai magyar katolikusok, — hálá Isten, nem oly szegények, — ők megfizetik ezer örmélen papjaikat, — de kell erkölcsi támogatás. És mihelyt ez meg lesz, meg fognak szünni a visszaélések is.

KÜLÖNFELÉK.

— Meghívás. Van szerencsém ezennel tisztelettel meghívni a jelen 1879. évi december hó 15 én délelőtt 10—11 órára Sepsz Szentgyörgyre a sepsi ref. egyházmegye méltóságos t. t. egyházmegye tanácsa tisztelt tagjait egy pár gazdasági ügy elintézésére, b) ugyan december 15-én d. e. 11-től délutáni 1 óráig a sepsi ref. gyházmegye t. köztörvényszékének tisztelt tagjait gyűlésre a keleti főtorvényszék határozatának kihirdetése s egy pár beadott panaszos ügy elintézése végett ugyan Szentgyörgyre. — Egerpatka, 1879. decz. 8. Csizsér Gábor, esperes.

— Meghívás. A háziipar terjesztő egyesület választmánya f. hó 17-én d. u. 3 órákor szokott helyen ülést tart, melyre a választmány t. cz. tagjait tisztelettel meghívja, S. Szentgyörgyön 1879. decz. hó 12-én. Elnöki megbízásból: Tarczali Endre, titkár.

— A korcsolyázó egyelet tagjait van szerencsém értesíteni, miszerint a jégpálya ünnepélyes megnyitása holnap (vasárnap) délután 2 órákor fog a helybeli első zenekar közreműködése mellett megtörténni. A pályán csak egyleti tagok korcsolyázhatnak. S. Szentgyörgy, 1879. decz. 13-án. A titkár.

— A helybeli önkéntes tűzoltó-egylet igazgató választmánya elhatározta, hogy jövő év január 24-én bált rendez pénztára javára. Részletes program közlése fog megállapítatni. Mint igen örömdetes eseményt említjük meg, hogy a helybeli óras mester Hauser Zsigmond ur egy vitás követelést, 1 frt. o. é. tűzoltó egyetnek ajándékozta. A város kapitányságától beküldött ezen ajándékot köszönettel vette választmányunk, bárha mások is legalább ily uton segílenének az egyelet! A választmány meghagyásából kiadta a titkár.

† Nekrológ. F. hó 12-én temették el városunkban Nagy Lajos kereskedő ifju nejét, Józsa Ilonát általános részvétel mellett. A boldogult

hosszas szívbaiban szenvedt, halála mindazáltal váratlanul, alig pár napi nagyobb betegség után következett be. Két kiskorú gyermeket hagyott maga után s számos rokon és résztvevő barát gyászolta halálát. A korán elhunyt kedves nő nyugodjék csendesen az anyaföld kebelében.

— A székielyi ismét szerencsét próbál Kolozsvárt. Fel akarja támasztani az egykori „Baloldalt“, mely annak idejében még csecsemő korában életgyöngeségben kimúlt volt. A lap feltámasztása körülményeit érdekesen írja le a kolozsvári „Kelet“. A „Magyar Polgár“ abeli hírlérlése, hogy Kolozsvárt Stein János ellenzéki lapot akar kiadni, fogta magát Ugron Gábor, vasutára állt s lekocsikázott hozzánk. Epen Boldogasszonynapjára érkezett ide, mincutánna Váradon szerencsén átgázolt a medréből kiköborló Körösön. Egyidejűleg azonban a pártion külvli habarékok is leküldötték Jeneit és Bothost, hogy csipjék el a vadudóban levő ellenzéki lapot s ha lehet, foglalják le a habarék számára, ha nem lehet: hát pactáljanak Ugronnal s csináljanak egy duplán habarékos „ajúságot“, az erdélyi részek lelki üdvösségére. — De a habarék tervez, a székiel végez. Mint mondják, Ugron Gábor, a székiely pucs hírneves főcezeroniamestere, Jeneit és Bothost Püspök-Ladánytól kezdve, a hol a nagy agurok egymásra ismernek — Kolozsvárt a nemzeti szállodáig mind csak tartotta szót; a nemzeti szállodától kezdve azonban cserben hagyta őket és megcsinálta az új lapot — az egyedül üdvözítő székiel organumává. A nagy diadal után aztán Jenei és Bothos nem is mertek visszatérni a fővárosba, hanem tovább mentek Marosvásárhelyre, ellenben Ugron Gábor a jó fogás fölött kezeit dörzsölve, visszatért Budapestre, hogy a születendő új csecsemő számára az „elvtársak“ támogatását megszerezze. Az új lap szerkesztje, mint halljuk, Hegedűs István lesz; ő van áldozatul kizemelve. A lap munkatársai sorába fog felsapni Sáni László és gr. Teleky Sándor is. Hát hiszen bizony van az erdélyi részekben is sok hazafi, a ki tönkrement, a ki csupa virtusból nem fizeti adóját, meg sok olyan is, a ki elégedetlen ma, elégedetlen volt és az lesz mindaddig, míg a sült galambot a kormány nem repíti a szájába. Lesz hát bizony itt elég bus hazafi, a ki hozsánával fogja üdvözölni a székiel születendő új organumát és szorgalmasan el is fogja olvasni minden nap a — casinóban meg a kávéházban. De hogy mi haszna lesz abból a hazának és specialiter az erdélyi részeknek, ha naponként kezét fogva a Taggeblattal és Gazettával mindazt, a mi Budapestről fog jönni: unisono szólni fogják, mint a bokrot, annak az isten a megmondhatója! Különbösen isten hozta a kis kollektát; majd annak módja és rendje szerint kényeztetni fogjuk!

— A „Kronstädter Zeitung“ egy meg hívtást közöl hírdetése közt magyar nyelven. A mit a collega pénzért tesz, azt mi ingyen tesszük meg a magyarul tudó olvasók gyönyörködtetésére. Ime a meghívás: „A Brassóban vigadóval összekötött színház építési céljából alakult egyetnek közgyűlése Vasárnap f. é. December 14 n a p. d. e. 10 órára tanácsház termébe ezenel hivatik össze.“ Tiszteletük a szász papot!

— Füst által fuladt meg Brassóban f. hó 9-én éjjel egy szegény háromszéki özvegy asszony három gyermeke, kik közül a legidősebb egy 14 éves leány volt. A szegény nő a megelőző napon 4 krajczárt fát vásárolt, ennek tüztől lassu égésnek eredt a fafület egyik gerendája s az ebből származott füst éjjel annyira sűrűdött, hogy a didergő gyermekeket megölte. Az anya életéhez még van remény.

— A „Kemény Zsigmond társaság“ M. Vásharhely december 7-én tartott ülésén két fővárosi író tartotta székfoglalóját. A nyilvános program igen szép közönséget hozott össze a városház tanácstermében, hol d. u. 4 órákor báró Apor Károly elnök a jelenvalókat üdvözölve, dr. Tolnay Lajos titkár a megállapított felolvasási sorrend bemutatására kérte fel, melynek nyomán Deák Lajos r. tag a felolvasó-asztalhoz ült, s ércezes hangon ismertette dr. Csiki Kálmán r. tag a „Troubadourok kora Franciaországban“ című irodalomtörténeti korraját. A nagyobb szabásu tanulmány igen lekötöte a hallgatóságot figyelmét, s az előhaladott idő rövidsége miatt félbeszakított korraj felolvasásának folytatása a jövő ülésre lett kitűzve. A tárgysorozat második számát Balázs Sándor „egy felségstört, vagy: a Bodri kutya és a gazdája“ című székfoglalója képezte, melyet Kerekes Sámuel r. tag olvasta fel. A fővárosi életből vett rajz Ulrich Márton napszám azon szomorú esetét állította elő, mely miatt feleségsértési büntetést követelt el a „kutyaadó“ miatt. Ugyanis: nem tudván a Bodri kutya számára a kellő időben megváltani az öt forintos pléh-márkot, a Bodri ketrecbe került, midőn a szíveség utján kapott váltságpénzen a hű kutyát ki akarta a fogságból szabadítani, olyan szidalmakra fakadt a kutyaadó rendszer ellen, melyek miatt feleségsértési bűnbe keveredett, melyekért a törvénszék — az enyhítő körülménynek számbavételével — 3 havi fogságra ítélte. Mindkét felolvasás tettségessé találkozott s öt percnyi szünet után zárulós következtetést, melyen szorosabban vett keblü ügyek intéztettek el. A jövő ülés 1880. január 4-ikén fog megtartatni.

míg a szakbizottságok decz. hó harmadik szerdáján fogják megtartani üléseiket. r. l.

— A „Gazdasági mérnök” című, havonként kétszer megjelenő folyóiratot, mely három éves fennállása óta minden oldalról a legnagyobb elismeréssel találkozott, szerkesztője Gonda Béla műegyetemi m. tanár a jövő évtől kezdve heti lapra változtatja át. A „Gazdasági mérnök” irányára ezen jelentékeny nagyobbodás folytán még sokkal tágabb körű lesz, mint eddig volt. Rendszeresen fog a felmerülő gazdasági és ezzel kapcsolatos technikai és ipari kérdésekkel foglalkozni, feladatát tüntette ki, hogy közleményei a mezőgazdaság minden ágára kiterjedjenek, melyek közt különösen a talajjavítás és növénytermelés, a gazdasági gépészet és építészet, mezőgazdasági és háziipar körébe vágó ismeretek, gyakorlati értékű felfedezések és találmányok, tekintettel hazai viszonyainkra, minél tágabb körben fejlesztesse és terjedjenek. Mint a „Tiszavölgyi Társulat” hivatalos közlönye leghivatottabb képviselője a hazai viszonyok, ártományozás, ármentesítés, csatornázás és földöntözés országos fontosságú ügyének is mint ilyen, folyvást éber figyelemmel kíséri az e téren felmerülő közérdekű kérdéseket és műveleteket. Figyelemmel kíséri a piaci árakat, a legnagyobb világpiacok forgalmát és azok főbb iparágainak árát s közül minden fontosabb építkezésre és szállításra vonatkozó pályázati, árlejtési stb. híreket és hirdetményeket. A rajzokkal gazdagon díszített heti lap ára egész évre 8 ft, félre 4 ft, negyed évre 2 ft, mely összeg egyenesen a „Gazdasági mérnök” kiadóhivatalának (Budapest, Üllői út 24.) küldendő.

— Idegrázó jelenet tanui voltak csütörtökön délután Budapesten a lánchídon járó-kelők. Egy tizenhét éves, tisztességes külsejű leány ugrott a Dunába a lánchídról. A hid oszlopához tapadt jégtáblák egyikén fenakadt s úgy lebegett ott félig a vízben élet és halál közt. Segélykiáltására nagy néptömeg gyűlt össze, de senki sem megmentésére vállalkozott. Eledli rendőrbiztos végére a tüzoltó-őrtanyára futott s egy tüzoltóval tért vissza, ki őt költelen lebecsült a szerencsétlen vergődőhöz. Sikertelenül őt felhozták, de akkor már annyira áthűlt, hogy eszméletét elvesztte. A János-kórházba szállították már mint félig halottat.

— Méregkeverő asszonyok. Kőszeg vidékén több asszonyt elfogtak a miatt, mivel férjeiket megmérgezték. A „Zalai Közlöny” ez ügyben most a következő részleteket közli: A múlt hó 16-án napfényre hozott mérgezési eset napról napra nagyobb mérvet ölt, minél következménye az, hogy a Szerdahely, Doroszló, Czák és egyéb községek polgárok mind felbőszültek, dolgozni egy sem akar, hanem desperációjukban valamennyi mind iszik, a nők pedig karjaikat össze téve ögyeleznek az utcákon, várva, hogy Kőszegről a foglár most már melyiket kíséri be közülük, minthogy az eddig bekísért nők száma már elérte az egy tucatot. Ugyanis eddig 8 mérgezési és vagy 15 leánytól konstatáltatott a magzat elhajtás. Ezzel azonban még koránt sincs ennek vége, a többi még ilyes számtalan esetet a törvényszéknek lesz feladata napfényre hozni. A mérgezők arzenikkummal történtek, a melyet részint pogácsába gyurva, részint borbába és kávéba töltve adták a tulajdonosra küldendő szegény férfiaknak. A hajmeresztő gaztett az egész vidéket a legnagyobb izgatottságban tartja. Az említett községekből szokták az ott lakó asszonyok a községi és szombat helyi hetivásárokat tejjel, túróval, vajjal, baromfival, eperrrel, mánnával, stb. ellátni; az előfordult mérgezés óta azonban mindenki óvakodik tőlük bármit is bevásárolni s így a főbb pénzforrásuk ez által természetesen jó darab időre fennakadt. Mindehhez járul még az is, hogy Kőszeg városnak kapitánya Schneider Nándor nyolc ezer ft. árba pénz elcsikkasztott, kinek elfogatására e hó 1-én érkezett meg a megyétől a rendelet, mit azonban eszközölni azért lehetetlen, mivel a börtönök telvék a méregkeverő nőkkel.

— A bécsi technikuszavargások ügyében 8-ikán az osztrák közoktatásügyi minisztériumtól hivatalos leirat érkezett a műegyetem rektori hivatalához, mely kijelenti, hogy miután a tanári kar minden fáradozása és jóakarata intése sikertelen maradt, a további zavargások megállítására leghatározottabban rendszabályokhoz kell nyulni. E rendszabályok közül felelő a egy évi kizárást az egyetemről, s a technika beárátását egy évre, mely utóbbi esetben a hallgatók mind elvezetnek egy évet, az ösztöndíjak pedig elve szítnek ösztöndíjaikat.

— A moszkvai merényletről a következő részleteket távirják: A merénylet helyén az ismeretes háztól a vaspálya vonaláig húzódó alaguton 12 ember dolgozott. Háromezer darab téglát használtak föl, s a házban, a szoba padolata alatt 160 font löport találtak. Volt a szobában egy művészleg kivitt rajz is, mely a czár a fölrobbant vonat égő romjai között tünteti elő, fekvő helyzetében, míg a lángok égig csapkodnak. Az alagut ásásánál egy régi gróf család két lány sarja is dolgozott. Bár mind a részletek most már általánosan tudvák, a merényletet felfedezni még eddig nem sikerült. A czár téli palotáját erősen őrzik, mivel attól tartanak, hogy aknát fognak aláásni;

a palota közelében ugyanis több font dynamitot találtak a földre elrejtve. A czár 5-én és 6-án erős lázban szenvedett, s rendkívül ideges volt. Sajátkezűleg csukja el éjjelenként hálószobája ajtaját, mely előtt folyton négy testőr áll őrt. Most tudták meg azt is, hogy a czárnak Livádiában tartózkodása alatt az összeesküvők egyike három napig volt Livádiában, a nélkül, hogy fölfedeztetett volna. A czár senkiben sem bíz.

— Orosz állapottok. A paskovi törvényszék előtt egy tizenéves leányka állott, valószínűleg a nihilista üzemekben való bűnrészességgel. Az államügyész így szól a törvényszék előtt: „Uraim! Nézzék elányt, még csak 14 éves sazonkivül 9 hónapot már a vizsgálati fogságban töltött s ennek dacára négy áruló! S el is ítélte a törvényszék 7 évi fogságra.

— Harcz egy merénylővel. Oroszországban az angelski rendőrfőnökhöz Kitkatsceffhez belépett a napokban egy férfi, Kissel s miatta előadta a kérelmét, mellet ragadta a rendőrfőnököt, földhöz vágta s midőn eszméletét elvesztte, az asztalon volt okmányokkal szaladt ki. Innét a helytartósági palotába rohant s a helytartó szobába hatolva, ott minden butort a mi kezébe akadt, a szó teljes értelmében megsemmisített. A katonaság és rendőrség utána rohant s elakarták fogni, azonban ez nem volt könnyű dolog, mert a helytartó elrendelte, hogy fegyvereiket nem szabad használni, hanem sértetlenül kell elfogni. Kissel egy kabinében eltorlaszolta magát, míg végre az ajtót betörték reá. Kissel egy kemény székét fogott s a berohanó katonák közül nehányat földre vert. Ekkor egyik katonának jó ötlete támadt, mert míg Kissel az ajtót védte, egy létrán felmászott az ablakra s onnan épen, midőn Kissel kiakart rohanni, hurkot vetett nyakába; ekkor a katonák rárohantak s így sikerült az őrgönggöt elfogni.

— Aláaknázott pályaudvar. Odessából jelentik, hogy egy vízvezeték cső kiadása alkalmával a pályaudvar közelében három aknát találtak, melyek a Dragutinaki-Pereulok tized 4 ik számú házával állottak összeköttetésben. Az ügyetlen felbontás következtében három ház megsérült. A helyszíneren rögtön bizottság küldetett ki, mely az esetről jegyzőkönyvet vett fel s az aknák környékén levő házakból a lakókat kitelepítette.

— Új zeneművek. Táborcsy és Parsch zeneműkereskedésében Budapesten épen most jelentek meg Győri Vilmos „Nótás Katalin” című népszimfóniájának Szentirmay Elemér által szerzett s nagy tetszéssel fogadott összes dala: 1) „Fecske madár” 2) „Égő szin” 3) „Nekem...” 4) „A szegény Mária nótája” 5) „Alkonyatkor” 6) Száll-dogál a fecske” 7) „Azt kérdezed” 8) „Akármennyi csillag ragyog az égen” 9) „Szalmakazal beázott” 10) „Az anyám arra kér” 11) „Bú, bú, bú” 12) Hullámok zöld buzába” (Pitypalaty nótá) — énekhangra zongorakísérettel, vagy zongorára külön. Ára 1 ft 50 kr.

— Mai számunkhoz van mellékelve a „Képes Családi Lapok” előfizetési fölhívása. Bár-ran elhagathatjuk ezuttal, hogy ajánljuk olvasóink pártfogásába, mert oly vállalat, mely alig egy év alatt nyolcezer előfizetőt és bevételt tudott hódítani, többé nem szorul ajánlatra; azt azonban kötelességünk nyilvan kijelenteni, hogy a rendkívüli siker, a mit e képes vállalat oly példátlanul rövid idő alatt aratott, nem a véletlen ajándéka vagy pusztán sors kegye, hanem becsületes törekvés, ernyedetlen munka, s megfelelő anyagi áldozatok megérdemelt jutalma és viszonzása. A magyar közeposztály rég érzette hiányát oly szép és olcsó hetilapnak, mely a szerényebb háztartás költségvetésére nagyobb megerőltetés nélkül is beilleszthető, s Mehner Vilmos ur e hiány betöltésével már nagy érdemet szerez s nagy szolgálatot tesz vala a közügynek, ha az, a

mit rajzban és szövegben nyújt, nem állana is egy színvonalon a külföld sokkal drágább ily fajta vállalataival. Teljesen meg vagyunk győződve, hogy a hová a mellékelt előfizetési iv eljut, onnan tele-irva fog vissza kerülni a buzgó és áldozatkész kiadó, Mehner Vilmos urhoz.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőrszén 1879. december 12-én.

Temes-bánati földteleh. kötv. záradékkal	85.—
Erdélyi földtelehmentesítési kötvény	85.50
Horvát-szlavon földtelehment. kötvény	—
Osztrák járadék papírban	68.75
Osztrák járadék ezüstben	70.25
Osztrák járadék aranyban	80.80
1860-iki államsorsjegyek	131.—
Osztrák-magyar bankrészvény	856.—
Magyar hitelbank-részvény	261.50
Osztrák hitelintézet-részvény	279.—
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.53
20frankos arany (Napoleon'dor)	9.30
Német birodalmi márká	57.70
London (3 havi váltókért)	116.60

Felelős szerkesztő: MÁLIK JÓZSEF.

Kiadótulajdonos: BERNSTEIN MÁRK.

Egy korcsmáros

felvétetik az „UNIO” című vendéglőbe Hidvégén 1880. jan. 1-éig. Biztosíték letétele kívántatik. Közlebbi tudomás szereshető a földvári földmives iskola igazgatónál.

Hirdetmény.

Kálnok község részéről a bor, sör, szesz és husarulási jog az 1880. évre folyó december hó 24-én délelőtt 9 órakor a község házánál nyilvános árverezés után haszonbérbe adatik.

Az árverezési feltételek a község házánál megtekinthetők.

Kálnok, 1879. december 8-án.

BEDŐ LAJOS,
községi bíró.

1-2

Arverési hirdetés.

Kovácsna közönsége részéről a szesz, pálinka és sörarulási jog, valamint a piacsvám szereshetési jog stb folyó év december hó 14-én délelőtt 9 órakor a község házánál nyilvános uton az 1880-ik évre haszonbérbe kiadandók.

A feltételi pontok a község házánál hivatalos órákban megtekinthetők.

Kovácsna, 1879. december 2.

DEÁK ALBERT, 16. DEÁK KÁROLY,
községi jegyző. 3-3 községi bíró.

PAPP FERENCZ BUTORAKTÁRÁBÓL

Pollák Mór sepsi-szentgyörgyi főkraktárában folyó hó 22-én hétfőn minden ott levő butorok szabad kézből

elárvereztetnek.

Egyszersmind értesitem a t. közönséget, miszerint fizetemben lévő, karácsoni és újévi ajándékokra alkalmas cikkek, írószerek, vonalzott könyvek s egyéb dízsművek, levél-papírok monogrammal stb.

rendkívüli leszállított áron
újévig bezárólag eladtnak.

Pollák Mór.